

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törv. lapjatszám:
Trib. Bihor III. Nr. ord. 11/11 Jan. 1938.

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Derülátóbb hangulat a világpolitikában

Henderson angol nagykövet visszatért Berlinbe és újabb közvetítő lépést tesz a német kormánytól

A Csehország melletti háború gondolatát nem teszik magukévá az angol dominiumok

Prágából jelentik: Runciman lord titkársága szerdán este a következő közleményt adta ki: — Ma délelőtt lord Runciman Kundt szlovák német képviselőt fogadta, délután a német keresztény-szocialista néppárt egyik képviselője jelent meg a lordnál. Runciman első munkatársa, Ashton Gwatkin, Marienbadba utazott, ahol megbeszélést folytatott Henlein-nel. Gwatkin még az este folyamán visszatért Prágába.

SZLOVÁK ÉS MAGYAR ÁLLASFOGLALÁS
A „HARMADIK TERV” ELLEN.

Pozsonyból jelentik: A szlovák néppárt szerdai értekezletén elhatározta, hogy a párt emlékiratot nyújt át Runciman lordnak. A memorandumot a párt küldöttsége fogja átvenni. A szerdai értekezleten beavattottak szerint a Sidor vezetése alatt álló autonomista párt álláspontja érvényesült. A párt a továbbiakban elhatározta, hogy Hlinka iránti kegyelmeletből a párt elnöki tisztségét egy évig nem töltik be. Ez idő alatt a párt ügyeit Tiso első alelnök és Sivák József második alelnök vezetik.

Prágából jelentik: A „Slovák” című lap foglalkozik az új önkormányzati területi beosztás tervével és helyteleníti a mesterkélten körzeti beosztás gondolatát. A szlovák nép — úgy mond — ragaszkodik a történelmi megyei beosztáshoz, mert csak így biztosíthatja a szlovák egységet, valamint a szlovák nép előjogait a szlováklakta területen.

Prágából jelentik: Az Egyesült Magyar Párt körében is megütközéssel vették tudomásul, hogy a kormány a sorozatos tanácskozások alkalmával eddig csupán a régebben kidolgozott javaslatokat ismerte a párttal, az új tervről azonban mindeddig közlést nem tett. Hangoztatják, hogy az Egyesült Magyar Párt nem fogadhat el olyan javaslatot, amelyről előzetesen nem kérdezték meg a véleményét. A cseh területen élő magyarság tiltakozik az ellen, hogy róla nélküle határozzanak.

Budapestről jelentik: A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége pénteken este rendkívül elnöki tanácsulést tart, a magyar sajtó és a magyar ifjúsági szervezetek kiküldötteinek meghívásával. Ezen a rendkívüli elnöki tanácskozáson a Mefhosz elnöksége kifejezi külpolitikai álláspontját a döntés előtt álló cseh kérdésben és szótartintézt a világ közvéleményéhez a csehszlovákiai kisebbségi politikai foglyok érdekében.

Délnyugat-Afrika nem segíti az anyaországot a Csehország melletti háborúban

Londonból jelentik: A fokvárosi képviselőház külügyi vitájában Weerth képviselő, Délnyugat-Afrika volt adminisztrátora, a nacionalista pártnak, vagyis a délafrikai parlament hivatalos ellenzékének vezére is felszólalt. Nagy külpolitikai beszéde során kijelentette, hogy a délafrikai nacionalista párt sohasem lesz hajlandó vért, vagy aranyat ajánlani fel arra a célra, hogy megsegítsék a cseh többséget abban, hogy elnyomja a kisebbségeket, annál kevésbé, mert Csehszlovákiát csak a békeszerződések teremtették meg.

HENDERSON NAGYKÖVET KÖZVETÍTŐ SZEREPE.

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter szerdán délután az Egyesült Államok londoni nagykövétét, Kennedyt, majd Corbin francia nagykövétet fogadta. Henderson berlini angol nagykövét szerdán délután repülőgépen visszatért Berlinbe. Elutazása előtt meg egyszer megbeszélést folytatott Halifaxszal, majd a Croydoni repülőtéren az újságírók előtt ezt mondta:

Azt hiszem, hogy most jó ideig Londonban maradok.

A Reuter iroda munkatársa előtt hivatalos angol helyen alaptalanok jelentették ki azt a hírt, hogy Henderson a németek ányujtandó angol javaslatot, vagy Chamberlain Hitlerhez intézett levelét vitte volna Berlinbe. A Star azt írja, hogy Henderson Berlinben igyekezni fog meggyőzni a német kormányt, hogy a prágai kormány új javaslata a kanton rendszerű megoldás jelentékeny haladást jelent az eddigi állásponttal szemben. Ez a megoldás egyébként csak a további tárgyalások alapjául tekintendő, nem végső ajánlatnak.

Mint Párizsból jelentik, Bonnet francia külügyminiszter szerdán délután Campbell angol ügyvivőt fogadta, aki ismertette előtte a keddi tanácskozás határozatait és a berlini angol nagykövétnek adott utasításokat. Ezután Bonnet felkereste Daladiert és hosszasan tárgyalt vele.

Washingtonból jelentik: Hull amerikai külügyminiszter megcáfolta azt a hírt, mely szerint távbeszélőn megbeszélést folytatott Kennedylondoni amerikai nagykövettel és Chamberlain miniszterelnökkel.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Nemzetekfölötti Egyház

(P. I.) A németországi katolicizmus surlódásai a nemzeti-szocializmus túlzásaival és újabb az elefántta felfújt olasz rasszizmus kezdő szunyogjának zümmögése nagy vitákat indított el mindenütt a világon. Nem lehet komoly hozzászólásnak minősíteni azokat a hecceléseket, amelyek bizonyos jól kipécézett érdekek miatt árasztják el a világ közvéleményét. A zsidó sajtó sem nem képes, sem nem hivatott arra, hogy a katolikus Egyház vitáiba, ügyeibe beleszóljon. Nem állunk és nem is állottunk soha egy fronton ezzel a heccsajtóval. Mi megvédjük a magunk igazát a zsidóság támogatása nélkül is.

Hogy mennyire komolytalan, sőt bosszantóan nemtelen ez a minduntalan való belekötyögés, álcázott szemforgatás, azt az olasz rasszizmus irányelveinek kihirdetésékor tapasztalhattuk. Az irányelvek közül ugyan csak egy foglalkozik a világ legfajvédőbb népével, a zsidósággal — és ez a pont is inkább tudományos jellegű — mégis egyöntetű volt az egész világon a zsidóság felhőrdülése. Nagyon szerették volna az Egyházat és a fasizmust szembeállítani és már megtették mindent a Szent-Atya elköltöztesésére. Sajnos, komolyabb embereket is félrevezettek ilyesmivel. Mintha a pápa zsidóbarátos volna, aki múlt évek szerint csereberélheti tartózkodási helyét. Sajátos zsidó észjárás. Csak nem idő- és viharálló.

Az Egyház nemzetköziségének és a háború után újjáéledt nemzeti gondolatnak párhuzambaállítása és a kiegyeztetés nehézsége azonban komoly vitákat is indított el. Ez természetesen is. Hiszen a szintézis mindig hosszabb vajúdnak, sokszor bizony keserű surlódásoknak is, az eredménye. A komoly viták és illetékes hozzászólások mindig nagy lépéssel viszik előre a vitatott kérdést.

Az egyik nagy bucaresti napilap érdekes cikkében nyúl a kérdéshez. A cikk az ortodoxizmus és a katolicizmus politikai álláspontját hasonlítja össze, de tulajdonképpen az egyetemességet, nemzetfölöttiséget és a nemzeti gondolatot állítja szembe egymással. Nem állíthatjuk azt, hogy meglátta volna a lényegét, amikor a „katolikt”, az egyetemességet összevetészi a nemzetköziséggel és az egyetemességnek időbe fészelt nemzetekfölötti szervezetében „nemzetközi vallásos és politikai” intézményt lát.

A hozzászólás mégis komoly és tanulságos. Különösen érdekesek az összehasonlítás tömör pontjai.

A cikk abban látja a katolicizmus és a nemzeti gondolat, rasszizmus közötti surlódások okát, hogy:

1. A katolicizmus nemzetközi vallásos és politikai intézmény, amely nem tud a fajhoz, nemzethez, faji és nemzeti államhoz alkalmazkodni.

2. Vezetése központi és a hívők seregével nem tart fenn semmi kapcsolatot; elveti a rendi szervezkedést, amely pedig vezető gondolat a nemzeti és faji államokban.

3. A nemzeti állam nem tud egyenes belső kapcsolatokat létesíteni ezzel az Egyházzal és ezért diplomáciai kapcsolatokra van szükség. Ez teszi a katolicizmust nemzetközi vallás-

sos és politikai alakulattá.

Anélkül, hogy az ortodoxizmusról felsorolt állításaival foglalkoznánk, vegyük sorra ezeket a pontokat.

A katolicizmus nem nemzetközi, hanem „katolikus”, egyetemes. Egyetemes nem a határok, államok, nemzetek, nyelvek, hanem az emberek szempontjából. Csak Isten és az ember között van alapvető, lényeges vonatkozás: a teremtés, a megváltás és megszentelés, a hit és a vallás vonatkozásai. Egyetemes — „katolikus” az egyház, mert ezekre a vonatkozásokra építve minden kor minden emberének és közösségének — nevezik azt államnak, népek, családnak, hivatásrendnek, fajnak — számára a maguk teljességében tartalmazza a szükséges igazságokat és eszközöket. Istennel szemben csak az alapvető, hogy valaki ember: bűnbesegett emberpártól leszármazott, Istenfia által megváltott, Egyházba hívott ember. Ebben a tekintetben nemzetekfölötti (nem nemzetközi) az Egyház. Minden kor minden emberi és közösségi azonban sokféle istenadta adottságival jelentkezik az isteni Igéért és eszközökért. Ki hogyan jelentkezik, úgy kapja. De ugyanazt kapja. Ennyiben nemcsak hogy minden nemzetiséghez és fajhoz, hanem minden emberhez hozzáismul az Egyház. Történelmi gondolat és alakulat csak akkor ütközik az Egyházzal, ha annak változatlan állományához — dogmákhoz, szentségekhez, kinyilatkoztatáshoz — nyúl. Változatlan állománya éppen azért változatlan különösen az idővel, evilággal szemben, mert a másvilágba gyökerezik. Ennyiben az Egyház „nem e világból való”, természetfölötti.

Az Egyház szervezete, központi kormányzása, mind lényegéből folyó tulajdonság. Az ennek a magyarázata — és ez mindenkit ki kell, hogy elégítsen — hogy így akarta Isten. A mai diplomáciai kapcsolatok rendszerét, a konkordátumokat, már nem így akarta az Isten. Nem feltétlenül és pótolhatatlanul szükségesek ezek az intézmények. Jobb lenne diplomáciai és konkordátumos kapcsolatok nélkül. De akkor sok mindennek meg kellene változnia.

Az Egyház, ez a természetfölötti, nemzetekfölötti és mégis minden emberhez anyaként simuló intézmény sohasem lehet igazi érték ellensége. Nem lehet nemzetellenes, fajellenes. Csak a tulzásokot, a tagadásokat ítéli el. Ezt is az igazság nevében és sohasem muló földi érdekek szempontjából.

Az Egyház nem nemzetközi, nem nemzeti, hanem „katolikus” — egyetemes — és ebben az egyetemesben a legtermékenyebb összhangban találkozik egymással az ellenlétező látszó erőpár.

Nem tudok elképzelni bájosabb látványt,

mint a japán vagy kínai keresztények mandulaszemű, kimonós Szűzanyáját. Erdemes megnézni egy ilyen képet, vagy szobrot és főképpen tanulmányos. Megtanulhatjuk róla megérteni a mindenkihez egyformán közelálló Anyaszentegyházunkat.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlésének harmadik napja

Torda. Saját tud. Kedden, a vándorgyűlés harmadik napján, Vámszer Géza a székely vagon- és földközösségről, dr. Oberding J. György a gazdasági konjunkturáról, Gyallay P. Domokos Torda történelmi múltjáról és emlékeiről, Xantus János tanár Torda természeti helyzetéről, ifj. Nagy Géza a nyelv-helyességéről, Bánjai János a Hargita-vidék ásványairól.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

III. kötet:

Dr. Gálos László:

Az egyház és a barbárok

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az Ideai Könyvkiadónak: Mindenkinek ismernie kell — az egész világ más színterben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek-ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára füzve 1500 lel, kötve 2000 lel és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötött kötetek) havi 200 lel részletre.

dr. Kántor Lajos az állampolgárságra való nevelésről, dr. Koleszár László a fájdalomcsillapításról, dr. Balogh Ernő a barlangkutatók jelentőségéről tartottak soktanulmányú előadásokat.

Az E. M. E. orvosi szakosztályának tagjai a Magyar Kaszinó nagytermében tartották meg magas színvonalú szakelőadásait nagy részben vetített képekkel kísérvé. Ezeknek az előadásoknak is állandóan szépszámu hallgatósága volt. Előadásokat tartottak: dr. Koleszár László, dr. Gyergyay Árpád tanár, dr. Manninger Vilmos tanár, dr. Orient Gyula tanár, dr. Csakó József, dr. Krausz Mihály, dr. Kardos Géza, dr. Ujhelyi József, dr. Brády Albert, dr. Orsós Ferenc tanár, dr. Steiner Pál tanár, dr. Herskovits I., Kallós József, dr. Gyarmathy Dezső, dr. Péterffy Pál, dr. Havas József, dr. Csillag Jenő, dr. Csák István, dr. Jency Endre tanár, dr. Kelemen László, dr. Márkos György, dr. Leitner Fülöp, dr. Grünwald Ernő, dr. Gyulai József, dr. Heller József, dr. Király Jenő, dr. Parád Kálmán, dr. Henler Kálmán, dr. Baumgarten Sándor és dr. Joó István.

Az előadások szövegének befejezésével dr. Róth Hugó alelnök az EME vándorgyűlésének záróülésén hálás köszönetet mondott Torda város nemeslelkű, meleg szívű vendégszeretetéért s az összes előadók szíves fáradozásaiért s ezzel a háromnapos szépsikerű és fel-emelő hatású vándorgyűlést zúgó tapstól kísérvé bezárta.

Torda magyarsága a vándorgyűlés vendégeinek tiszteletére a Magyar Kaszinóban több száz terítékes búcsú-társas-vacsorát rendezett. Szerdán a vendégek társas kirándulásokon vettek részt, melyek után a legkedvezőbb emlékekkel utaztak el Tordáról. B. E.

A költők királya

Irta: Arató Béla

„Vándorszínész korában Petőfi — van-e, aki e nevet nem ismeri” — igen sokat szenvedett amiatt, hogy színjátszó tehetségét kétségbe vonták. Hiába bizonyította, hogy igenis, neki a színpad az eleme, ott érzi magát a legbiztosabban — kinevették, fantasztának nevezték. Képzelték az öröme, amikor az igazgató (Szabó József) egy este mégpedig az előadás előtt, azzal a hírellepte meg a már neves költőt, hogy legközelebb, pontosabban két nap múlva, őt is fellépteti, mégpedig a „Szökött katonában”.

— Szíves engedelmével a nótárius szerepét vállalom. (Ez volt a legjobb alakítása.) Abban megmutathatom, hogy nem vagyok ripacs és hogy színész a nevem.

— Rendben van — mosolygott az igazgató. Azaz még sincs egészen rendben mert ahhoz, hogy eljátszhasd a szerepet fiacskám, két dolog szükséges. Először is jó idő, másodsor pedig fizető közönség.

Petőfi megsimogatta bozontos üstökét. — Az idő a jó Isten dolga — mondta kissé bizonytalan hangon. Abba nem avatkozom bele. Ellenben a közönséget vállalom. Lesz itt olyan népvándorlás estére igazgató uram, hogy még a Nemzeti Színház is megirigyelhetné.

— No csak igyekezz fiam — biztatta Szabó a lelkesedőt —, mert te tudod a legjobban, hogy két nap óta alig ettünk valamit, megleget meg semmit.

Egy percet se vesztegetett Petőfi. Hóna alá kapta a színlapokat, zsebébe gyömöszölt egy csomó jegyet és útnak indult a faluba.

Nehéz szerep volt ez. Sokkal nehezebb mint Coriolán vagy Hamletet alakítani.

Dél felé járt az idő, de még alig adott el húsz jegyet a költő. (Abból is az olcsóbbjai fogytak.) Pedig szorgalomban nem volt hiány. Izzadó üstökkel rohant egyik házba be, a másikból ki, ágált, kapacitált s ha kellett, könyörgött. Ha dühösen korgó gyomra, no meg az eljövendő dicsőség nem sarkalja, talán abba is hagyja a meddőnek látszó munkát de így nem adta fel a reményt. Tovább szaladgált.

Igy jutott a falu legszebb házához, egy sárgára meszelt kúriához, melynek tulajdonosa nem kisebb ember, mint Ribányi Mózes uram, a vagyonos tímármester. Gazdaságáról legendákat meséltek az emberek, de a legdrágább, a legféltettebb kincse a lánya volt, Borbála. Na szerette is a vén ember. Talán jobban, mint az aranyait. Ámbár erre a kérdésre talán ő maga se tudott volna egész határozottsággal megfelelni... Hát ide igyekezett Petőfi. Reménykedő lélekkel, nagy bizalommal. Ha itt is kosarat kap — mint a legtöbb gazdag helyen —, vége a nagy dicsőségnek, de a gyomor is üresen marad. Nagyot fohászkozott tehát és belépett a sárgaház udvarára. Senki ott se látott. Ellenben látott valami mást. Roskadásig terített asztalt. Hogy mi volt rajta? Ami szemnek, szájnak ingere. Főtt sonka, kolbász. Disznókaraj hidegen, fehér cipő melegben. Gyöngye juhtúró gúlába emelve, sült csirke felszeletelve. Idei malac egészbe. Töpörtyűs pogácsa tányér számára, édes sütemény halomra rakva. Vörösbőr kristályüvegben, málnaszörp jégbe hűtve. De még más is volt az asztalon. Sok, sok virág mégpedig rózsák.

Petőfi csak nézte, nézte. Szeme kidülledt, nyelve a szájpaddalához tapadt. Az ádámcsutkája pedig úgy járt fel és alá, akár a kút szivattyúja.

— Ennyi jó egyrakáson — suttogta. Istennem!... hát lehetséges ez?... Óh, de sok min-

den jó... Kolbász, sonka, pogácsa... kenyér és bor... fehér abrosz... Csitt te gyomor, ne legyél rossz! Nem valóság amit látok délibáb az. Óh, mily átok... Nem!... elég legyen!... szűnj meg háborogni, te telhetetlen!

Kemény legény volt Petőfi. Legyőzte önmagát. Elforgította tekintetét az asztalról és várt. Ahogy állt szédülten és éhesen a verandán, egyszer csak nyílt az ajtó. Gyönyörű lány és egy éltes úr lépett ki rajta. Borbála és az apja. Olyan szép volt a hajadon, hogy Petőfi egyszerűen elfelejtett mindent. A jegyet a színházat, a gyomrát és csak a lányt nézte. A szőke haját, a fehér homlokát, a vetett egy pillantást de el is kapta menten a tekintetét. Rajta nem volt semmi látnivaló. A költő érezte, hogy nevéseges lehet a hallgatása, mert megszólalt:

— Bocsánat szép kisasszony... ha meg nem sértem, az igazgatóm nevében meghívnom ma estére önt és az atyját az előadásunkra. Színr kerül a „Szökött katonában”, melyben én játszom a nótáriust.

Borbála ekkor egy lépést tett a zavartan álldogáló költő felé és lágyan zengő hangon — melyben az ég minden muzsikája benne villódzott — megszólalt.

— Engedelmet uram... kihez legyen szerencsém?

Petőfi lelkéből ekkor eltűnt a színész, csak a költő maradt meg. Fejét felemelte a szeme pedig megvillant.

— Petőfi Sándor a nevem, szolgálatára.

Borbála tejjelér arca bihoriros lett.

— Petőfi?... a híres költő?... ah, mily gyönyörteli pillanat... Hallel atyám!... Petőfi Sándor nálunk. Hát persze, hogy elmegyünk az előadásra. Ugye, apa?

Ribányi összeráncolta a homlokát.

— Hát... hm... nem sok értelme van...

A bolgár király és Mussolini találkozása

Hosszas megbeszélést folytattak a két állam kapcsolatáról

Rómából jelentik: Boris bolgár király, aki látogatást tett az olasz uralkodópár nyaralójában, visszatért Rómába. Itt a Palazzo Venezia-ban felkereste Mussolinit és hosszas megbeszélést folytatott vele.

A magyar kormány őszi munkatervéről tanácskozott

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai szerdán folytatták a tanácskozást. A minisztertanács délután 4 órakor kezdődött s azon a kormány őszi munkaprogramját tárgyalták meg.

Megtámadták a hebroni kórházat és orvosokat ragadtak el az arab szabadharcosok

A Népszövetségnél tesznek panaszt az arabok az angol rendőrök házrombolása miatt

Jerusálemből jelentik: Arab szabadcsapatok elhurcolták a hebroni állami kórház két arab orvosát. Valószínűnek tartják, hogy a megsebesült arab főkelőket akarják kezelni velük. Az eltűnt orvosok után katonai csapatok kutatnak. Jaffában egy arabot, Haifában pedig egy arab foglyot szökés közben agyonlőttek.

Az arab politikai vezetők elhatározták, hogy tiltakoznak a Népszövetségnél, az angol külügyminiszternél és a palesztinai angol főbiztosnál Jenin házainak lerombolása miatt. A házakat tudvalevőleg angol katonák rombolták le azon a címen, hogy bűvőhelyet adtak az arab főkelőknek.

dolognak fiacskám, de ha te úgy akarod, elmehetünk... Ámbár jobb helyre is tehetném a pénzem, mint ripacsoknak adni.

Borbála elsápadt.
— Apa!... vedd tudomásul, Petőfi nem ripacs. Művész és költő... a költők király! —
— Jó, jó — türelmetlenkedett Mózes úr. Legyen király... de én meg éhes vagyok... Reggel óta alig ettem. Falatozni szeretnék... Izé... megkínálnám őfelségét is — gunyolódott — de annyit én is tudok, hogy a költők és művészek nem nagy barátai a gyomruknak. Inkább a szép szavakat, a tömjénezést és a virágot szeretik. No meg a fellegekben járást. Nemde, Petőfi úr?!

Petőfi valami nagyot akart mondani, de nem volt ideje, mert Borbála megelőzte.
— Igazad van apám a művészek nem a földön járnak. Fellegek röpitik a magasba valamennyit... és... enni is éppen csak annyit esznek, hogy izé... éhen ne haljanak. Így van ugye, Petőfi úr?

— Igaz — nyelt nagyot a király
— Azért hát arra kérem édesapámat — folytatta Borbála — engedje meg, hogy a nagy költőnek egy szál piros rózsát tűzhessek a kebelére.

— Akár tized is — nevetett Mózes úr. — Az bőven terem a kertben... de sonka és kolbász, semmi. Teringette, semmi.

Aztán nem törődött többé a vendéggel. Falatozni kezdett. Borbála pedig nagy szívbeli örömmel a hó kebelre tűzte a virágot.

— Viselje addig, amíg el nem hervad — suttogta irulva, pirulva. A papának pedig bocsáson meg. Jó ember, csak kissé maradi... Ami pedig a jegyeket illeti, adja ide. Estére mindketten ott leszünk az előadáson.

Petőfi hálásan nézett Borbálára. Mózes urra dühösen, a terített asztalra epedően s aztán csöndesen, hogy minél tovább érezhesse az édes lány közelségét, visszaballagott a társulatához.

A Szentatya féltő intése

"Ha a veszélyek valósággá válnának, a világ olyant tenne, ami Isten nélkül történik"

Rómából jelentik: A pápa szerdai fogadása alkalmával nagyhatású beszédet mondott és ennek során kitért a jelenlegi nemzetközi helyzetre is.

— A jövő, — mondotta többek között, —

Isten kezében van. Ezt legjobban látjuk most, amikor minden össze-visszaságban van és mindenütt veszélyek rejlenek. Baj, nagy baj származnék abból, ha ezek a veszélyek valósággá válnának, mert a világ olyant tenne, ami Isten nélkül történik.

A háborús erők megoszlása

— Daladier szerint

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Párizsból jelentik: Daladier miniszterelnök a kamara hadügyi bizottságában szerdán délután beszámolót tartott, melynek első részében a nemzetközi helyzettel foglalkozva megállapította, hogy a helyzet komoly, de nyugtalanságra nincs ok. A beszámoló második részében összehasonlította egymással az európai államok fegyverkezését és kimutatta, mennyi a fegyverben álló katonaság és milyen az erőkészültsége háború esetére Németországnak, Olaszországnak és Magyarországnak. Azután azokat az államokat vette számba, amelyeket megtámadás esetén nemcsak Franciaország, hanem Anglia, Oroszország és Csehszlovákia védelmére mozgósítani lehet.

A beszámoló harmadik részében a fegyvergyártás terén elért eredményeket ismertette a miniszterelnök és kimutatta, hogy a kisajátított gyárak termelése magasabb, mint a magániparé volt. A vállalt kötelezettségek tisz-

teletbentartásának politikája bizonyos szükségleteket hoz magával. Hogy az ennek megvalósításához szükséges eszközöket megszerezze, elkerülhetetlennek látta, hogy növelje a termelést, elsősorban különórák útján.

A Maginot- és Siegfried-vonal szerepe

Londonból jelentik: Az ausztráliai kormány egyik tagja, Mandis igazságügyminiszter, aki beutazta Németországot, tapasztalatairól nyilatkozott az újságírók előtt. Hangoztatta azt a meggyőződését, hogy háború nem fog kitörni. Németországban úgy tapasztalta, hogy a német nép az angol-német megegyezést várja. Chamberlain neve elég népszerű Németországban. Az európai helyzet kétségtelenül komoly, de francia oldalon a Maginot-vonal, német oldalon a Siegfried-vonal olyan erős, hogy megállíthatja az ellenséges erőket.

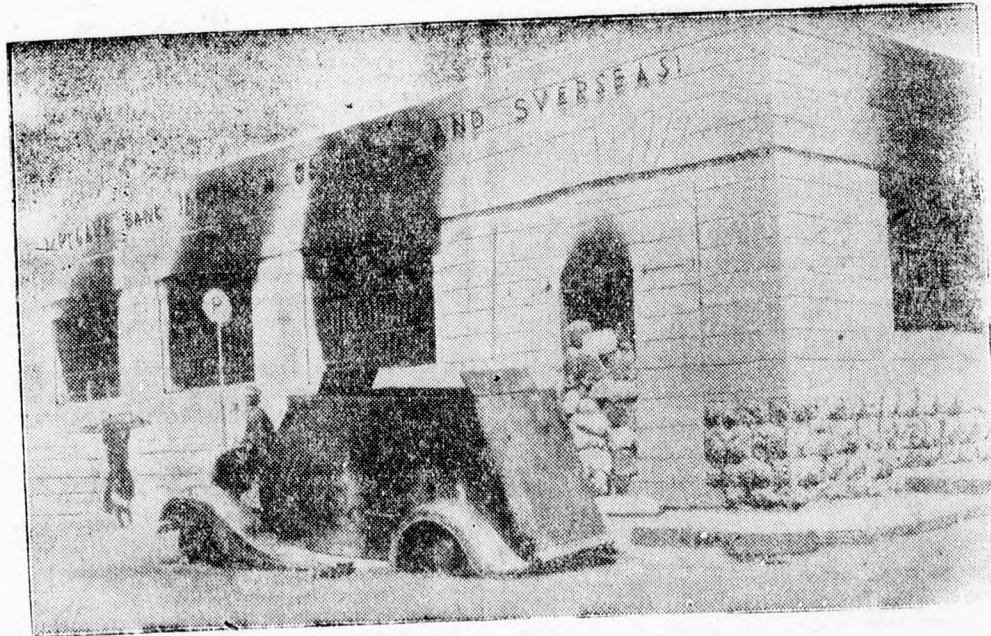
Nincs különös katonai intézkedésről szó Németországban

Berlinből jelentik: Az United Press tudósítója hivatalos helyen érdeklődött annak a külföldön megjelent híradásnak valóságára iránt, mely szerint a német kormány október végén nem bocsátja haza, hanem bizonytalan ideig a zászlók alatt tartja a két éves katonai szolgálati időt betöltött korosztályt.

Illetékes helyen kijelentették, hogy a hir-

nek nincs semmi alapja, mert a szolgálatból való elbocsájtások az idén is ugyanolyan mértékben fognak megtörténni, mint más években és a soron lévő korosztály novemberben kezdi meg tényleges katonai szolgálatát.

Az United Press igen jó forrásból értesül, hogy Hitler pénteken fogadja Henderson berlini angol nagykövetet.

A palesztinai Hebronben állandó zavargások vannak

Az angol rendőrség páncélkocsijai mindenütt ott vannak, hogy rendet teremtsenek. Képünkön egy banképelet látható, melyet az arabok felgyújtottak. Előtte egy angol páncélkocsi áll.

Ezrekre menő tömeg várta a kolozsvári repülőtéren Lindbergh ezredest

A világhírű repülő és felesége Hatjeganu dr orvostanár
villájában pihenik ki fáradalmaikat

Lindbergh

repülőtérre, majd egy román gép, amelyet Frimm mérnök a neves román pilóta vezetett. Ezután gyors egymásutánban érkeztek a ver-

seny többi résztvevői, végül „befutott” Lindbergh gépe is, amelyet ekkor már az állandó érkezések közepette alig is vett észre a tömeg. A híres pilóta érkezésének hírére azonban többen áttörték a kordont s a katonaságnak csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült a rendet fenntartani, hogy baleset ne történjen.

A hivatalos vizsgálat után Lindbergh ezredest meg akarták interjúolni az újságírók, de a világhírű pilóta fáradtságára való hivatkozással kitért a nyilatkozatadás elől. Lindbergh ezredes később közeledően vett részt a parancsnokság épületében, ahol csak a repülőtér tisztikara jelenhetett meg. A délután folyamán gépkocsin a városba hajtott, ahol megtekintette a nevezetesebb középületeket. Lindbergh ezredes és felesége ezután Hatjeganu Iuliu dr. egyetemi tanár villájában pihentek meg, ahol a kiváló orvostanár egész lakosztályt bocsájított rendelkezésükre. A világhírű repülő tiszteletére este az egyik előkelő étteremben rendeztek díszvacsorát.

Rövidesen kinevezik a Szamos-tartomány királyi helytartóságának osztályfőnökeit és tisztviselőit

Készül a költségvetés. — Szamos-tartomány hét megyéjének prefekusai értekezletet tartottak Kolozsváron. — Mikor fogad a királyi helytartó és vezértitkár?

Kolozsvárról jelentik: A királyi helytartóság az új közigazgatási törvény szellemében gyors ütemben folyik Szamos-tartomány megszervezése s mindenekelőtt a legszükségesebb intézkedéseket teszik meg, hogy lerakják annak a közigazgatási intézménynek alapját, amelyhez az ország összes állampolgárai oly nagy reményeket fűznek. Hanzu tábornok, királyi helytartó és Hodor Victor dr. tartományi vezértitkár személye legfőbb biztositék arra, hogy helyes rendszerrel történik a tartomány megszervezése s a valószínűleg megfelelően, hasznosan oldják meg az összes kérdéseket.

A HIVATALI OSZTÁLYOK SZERVEZÉSE

Legfontosabb teendő most a hivatali osztályok megszervezése, az osztályfőnökök kijelölése és megfelelő személyzet kiválogatása a tartomány hét megyéjéből. A tartományi közigazgatási szolgálat körülbelül öt osztályra oszlik, melyek több alosztályban, valószínűleg közel 50 tisztviselőt foglalkoztatnak. Most folynak a tisztviselők munkabeosztásának és kiválogatásának munkálatai, ugyanakkor a folyó ügyeket is intézik.

A KÖLTSÉGVETÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

A tartományi pénzügyi osztály a költségvetés összeállításán dolgozik. Összegyűjti a bevételre és kiadásokra vonatkozó adatokat, megvizsgálja az esedékességeket, kiutalásokat, rendelkezésre álló összegeket és egységes alappal helyezi

a megyék költségvetését. Ugyanakkor a költségvetési tételek módosításával a felesleges kiadásokat megszüntetik.

A közigazgatási törvény és a belügyminiszter rendelete értelmében az összes alapokat számba veszik és meghatalmazást adnak a személyi és dologi kiadások fizetésére és a lejárat-ban lévő kötelezettségek teljesítésére.

A tartományi gazdasági hivatal szintén nagy munkát fejt ki. Butorberendezést hoznak a megyei prefekturákról, ahol a berendezési tárgyak feleslegessé váltak s mindent megtesznek a mentő jobb gazdálkodás érdekében.

HÉT MEGYE PREFEKTUSÁNAK ÉRTEKEZLETÉRE

Szerdán délelőtt 9 órakor megbeszélésre gyűltek össze a tartományhoz tartozó megyék prefekusai, hogy a személyi kérdéseket megbeszéljék és az utasításokat átvégyék. A megyei pénzügyi osztályfőnökök is jelen voltak a tanácskozáson, hogy egységes formába öntsék a megyék költségvetését.

A munka gyors ütemben folyik s a nagy figyelemmel kiválogatott tisztviselők a megszervezést rövidesen befejezik. A rendszeres munka tehát a helytartóságon rövidesen megindul.

További intézkedésig Hanzu tábornok, királyi helytartó naponta délelőtt 12–1. Hodor dr. tartományi vezértitkár pedig délelőtt 11–1 órák között fogadnak.

Hodor Victor megcáfolta egy nemlétező nyelvrendelet álhírét

Kolozsvár. Saját tud. Ismeretlen forrásból különösen kisebbségi körökben a napokban az a hír terjedt el, hogy a szamosi kerület királyi helytartósága titkos rendelet útján megtiltotta az állami tisztviselőknek hivatalos helyiségekben, hivatalos órák alatt a kisebbségek nyelvének használatát.

Ezzel a hírrel kapcsolatban — amely az ezévi augusztus elsejei minisztertanácsi határozattal élénk ellentétben áll — munkatársunk beszélgetést folytatott Hodor Victor dr. közigazgatási vezérfelügyelővel, Hanzu királyi helytartó

titkárával, aki a leghatározottabban kijelentette, hogy

a helytartóság nemcsak, hogy nem adott, de nem is ad ki olyan rendeletet, amely megtiltana a kisebbségek szabad nyelvhasználatát még az állami szervek tisztviselővel folytatott megbeszélések során sem.

Ebből következően természetesen megcáfolta Hodor Victor dr. vezérfelügyelő azt a hírt is, hogy az állami tisztviselők a kisebbségi állampolgárnak az érdekelt fél anyanyelvén adott információért: tegyemi bíróság elé kerülhetnek.

Egyelőre elmarad az olasz hadihajók gibraltári látogatása

Ciano gróf és az angol ügyvivő tanácskozása

Londonból jelentik: A gibraltári olasz konzulátus jelenti, hogy az olasz hadihajók tervezett gibraltári látogatását bizonytalan időre elhalasztották. A Reuter szerint Gibraltárban azt hiszik, hogy az elhalasztás azzal függ össze, hogy még mindig Gibraltár kikötőjében horgonyoz a „José Luis Diaz” nevű spanyol torpedóromboló, mely a nemzeti hadihajók elől megrongáltan menekült a gibraltári kikötőbe. Az olasz hajók pedig nem hajlandók befutni olyan kikötőbe, amelyben köztársasági spanyol hajó tartózkodik.

Londonból jelentik: Lapjelentések szerint a római angol ügyvivő hosszabb megbeszélést folytatott Ciano olasz külügyminiszterrel. Ciano gróf kijelentette, még nincs abban a helyzetben, hogy választ adjon az angol kormányra a két hét előtti jegyzékére, mely a Francoznak szóló állítólagos csapatszállításra vonatkozott. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a megbeszélésen szóba került a cseh kérdés is.

Expressz-hivatalokat létesít a posta

Temesvár. Saját tud. A helybeli főpostára rendelet érkezett, amelynek értelmében a posta nagyobb ipari és kereskedelmi központokban — esetleg minden megyeszékhelyen — ugynevezett expressz-postahivatalokat létesít. Ezek a hivatalok az azonnal kézbesítendő küldemények átvételére létesülnek. Továbbításra felvevő levelet, csomagot, pénzt és általában bármely küldeményt. A rendelet alapján tehát boyvállalatokhoz hasonló kirendeltségeket állít fel a posta, amelyek vagy a postahivatalokban, vagy pedig egyes bányagárusítóhelyeken működhetnek majd. A küldemények továbbításáért általában azoknak a postai tarifa, illetve a postatörvény 1–7. szakaszában megállapított díjtételeit és az expresszdíjat kell fizetni. Minden egyes megbízást külön erre a célra rendelt könyvecskébe írják be. Az eredeti lapot a félnek adják, a másolat a könyvtárban marad. A fizetett díjak ellenében bélyeget ragasztanak a könyvecskébe. Tárgyak, illetve árúk továbbításáért különleges tarifa szerint száz grammonként egy lejt kell fizetni. Ha a feladó fél válasza is igényt tart, két megbízás díjtételeit kell fizetnie. Ha valaki pénzért küld s az illető összeget nem sikerül inkasszálni, úgy csak az expresszdíjat kell fizetni, nem szükséges azonban a pénzküldeményét is. Lapoknak ötven százalékos kedvezményes expresszdíjat számítanak. A főpostán kijelentették, hogy a rendelet egyelőre a postai szolgálat egyik új munkáját körvonalazza, amelyet a postatörvény első szakaszának alapján vezetnek be. Közlelbi rendelkezésekről még nem tudnak, így egyelőre bizonytalan, hogy Temesváron mikor és hány expressz-hivatalt állítanak fel.

Possonyi László:

Üldözni fognak titeket

Egy francia fiatalember és egy orosz aszszony szerelme: ez a témája Possonyi László könyvének. De nem a megszokott szerelmi történetről van itt szó: két világ, keresztény Európa és pogány Szovjet ütköznek össze ebben a tragikus vonzalomban, hagyományok válnak értelmetlenekké és jelszavak céltalannak, hogy ebből a megdöbbentő összeomlásból, a szenvedésnek ebből a feneketlen éjszákájából a megtisztulásra éretten kerüljön ki a két szerencsétlen ember.

Révai kiadás, Ara szép vászonkötésben 202 lejt.

Az élet iskolája:

Szülők a gyermekszemek tükrében

Irta: dr Somos Lajos tanár

Amikor az édesanya ránéz gyermekére, tekintetével önkénytelenül is szemét keresi. Keresi benne a fényt, a boldogságot: beleálmódott önmagát és gyermeke lelkét. A szem ugyanis elárulja a jóságot és gonoszságot, az örömet és bánatot, a gondolatot és cselekedetet. A gyermek szemének tükré megmondja a szülőknek, hogy éjszakájuk nyugodt és álmuk édes volt-e, megmondja, hogy a test és lélek erői szabadon bontakozhatnak-e vagy öröklött és szerzett terhek árnyékában ernyednek. Mindezt a legtöbb szülő meglátja gyermeke szemében, de ha még jobban belenézne, többet is meglátna. Meglátna nemcsak kicsinye lelkét, ragyogó életvirulását, vagy láthatatlan vágyak árnyékát, hanem önmagát is. De önmagunkat nem szoktuk keresni a gyermekszemben. Erre nem is gondolunk, vagy talán nem is merünk gondolni, hátha meglátjuk magunkat és megijedünk? Azt hiszem, idegenkedésünknek legfőbb oka ez a rejtett félelem attól, hogy lelepleződjünk és erkölcsileg megsemmisülünk ott, ahol leginkább szuverénnek hisszük magunkat: a gyermek szemében.

Hogy mi kutató szemmel végigvizsgáljuk őket, azt természetesnek tartjuk, de annak még a gondolatától is irózzunk, hogy az ő szemükön keresztül nézzük meg magunkat. Pedig milyen jó volna, ha a szülők levetnék hazug magatartásukat és az élet legtisztább tükrében, a gyermek szemében megnéznék magukat, hogy lássák a maguk életének tükrözését, a saját lelküknek igaz vagy hamis fényét. A mi lelkünknek ez a legtisztább visszatükrözése megmondaná, hogy valóban édesapja vagy édesanyja vagyunk-e gyermekünknek, vagy pedig csak nemzői és eltartói. Mennyi megdöbbentő cselekedettől állnának el a könnyelmű apák és édesanyák, ha mindennap beletekintének életük tükrébe és szembenéznének tisztátalan szándékaikkal!

Ennek igazolására többszáz gyermeket és ifjút kérdeztem meg írásban. A kérdés az volt: Milyennek látom szüleimet? Miért szeretem szüleimet? A kérdésre közbeeső szünet nélkül mindjárt feleltek a megkérdézettek, és pedig papíron név nélkül, hogy a spontán fel-fakadó érzelmek szabadon nyilatkozthassanak meg. 8-20 év között mintegy 400 gyermek és ifjú vallomása jutott így birtokomba. E vallomások felhasználásával igyekszem megvilágítani, milyenek tükrözik a gyermekszemek szüleiket.

Nem Petőfi és Mécs László tollával

A 8-10 éves gyermekek általában a maguk szellem-erkölcsi fejlettségének megfelelően anyagias vonatkozásban értékelik a szülők-höz való kapcsolataikat. Arra a kérdésre, hogy miért szeretik szüleiket, majdnem mind azt válaszolták: „mert gondoznak, a betegségben ápolnak, ételt, italt adnak, játékkal örömet szereznek” stb. A serdülő- és ifjúkorban már a lelki motívumok a túlnyomóak. Sem a szegény, sem a jómódú szülők gyermekei nem azon az alapon mérlegelték a szüleikhez való kapcsolatukat, hogy el vannak-e látva minden szükséges anyagi jóval, hanem szinte egyetemesen az érettség hozott áldozatok nagysága és a családban uralkodó lelkiség szerint. Az értékelés alapjául szolgáló érzelmek erőssége és minősége szerint a szülők egy végtelennel látszó sorba állíthatók, amely sornak felső határán az imádságig tisztelt és szeretett édesanyák

állanak, alsó határán pedig a meggyűlölött vagy megutált szülők.

A vallomások legtöbbször nemcsak a tényeket tartalmazzák, hanem rámutatnak a jelenségek pszichológiai okaira is, ezért a tipikusabb vallomásoknak szövegszerű közlése különösen tanulságos.

Az egyszerű gyermeki vallomások külső szépségében nem veszenyehetnek azokkal, amelyek Petőfi, Mécs László és más költők lantján hangzóttak el édesanyjukról, de a belőlük kiáradó érzelmek ihletettsége, megragadóan egyszerű és közvetlen feltárulása még lenyűgözőbb hatásúvá teszik. A gyermeki szeretet, ragaszkodás, büszkeség és a bálványo-

Boldog gyermek, mert Isten ajándékának tekintik

Egy 20 éves tanítójelölt az érzelmi kapcsolatokon kívül egy pompás gondolattal egészíti ki az eddigi vallomások tartalmát. Ő azért szereti szüleit, mert még sohasem érezte, sohasem látta, hogy ők nem szerették volna őt, mert mindig érezte, hogy Isten ajándékának tekintik.

A szüleikre boldogan, büszkén és ragaszkodó szeretettel tekintő gyermekek vallomásai mind arra mutatnak, hogy nem a gazdagság, nem az elkényeztető túlbőség, nem a társadalmi fény vagy politikai és gazdasági hatalom az, ami csodálattá, kedvessé és szeretetté teszi az anyákat és apákat gyermekeik előtt, hanem a lelki örök és a lelki nagyság, a szenvedések és a terhek néma viselése, a panasz nélküli áldozatok, a szeretetből fakadó mosoly, a lelki finomság és végül a győzhetetlen, de mindent legyőző hit és fizikai erő. Ezek a lelki, szellemi és erkölcsi erők képezik tehát elsősor-

zásig erős érzelmi odatapadás mindkét szülő iránt megvan a gyermekekben, különösen mégis az édesanyák alakja köré fonódik, ami nem csoda, hiszen a leggyöngédebbek, a legjobbak, a leginkább szenvedők és a legtöbb áldozatot hozók az édesanyák.

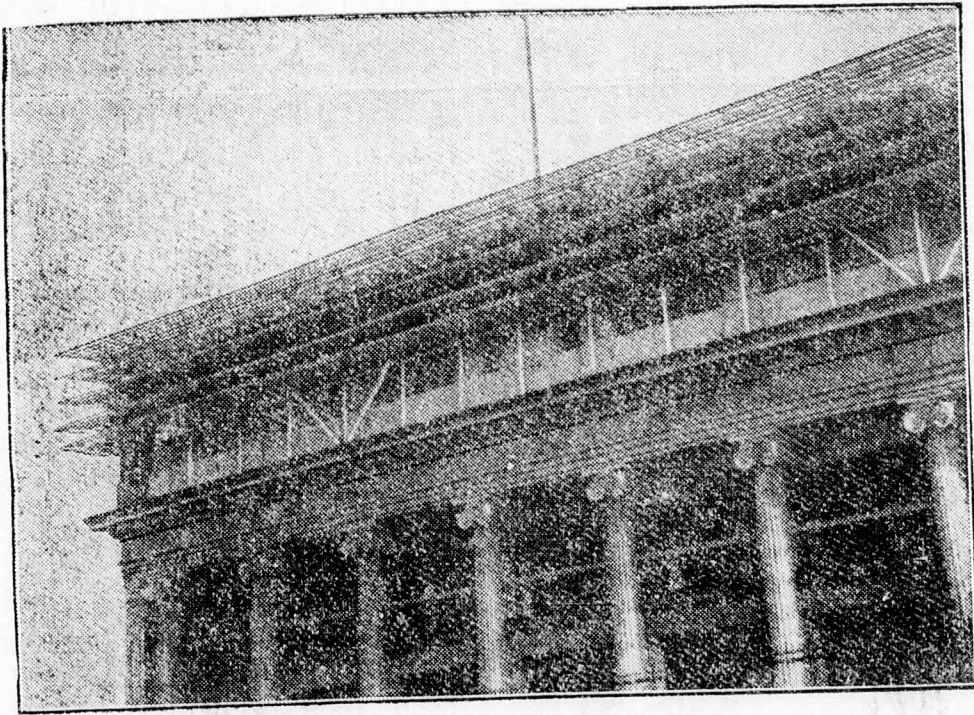
Egy 14 éves, gazdasági népiskolába járó leány így rajzolja meg szülei képét:

„Az én szüleim, mondhatnám, a legjobb emberek a világon mert az igaz, hogy kerges tenyérrel és verejtékes munkával keresik a kenyeret, de ha valahová mennek, mindenütt szeretettel és örömmel fogadják őket. Mert az én apámat nem büntették meg és nem volt bezárva. Mikor kishaba voltam, ők dédelgettek. Sirásomból megtudták, hogy mit akarok. Betegágyamnál az éjt is napallá változtatták. Mikor iskolába mentem, ők vetek nekem irkát és könyvet, hogy az iskolának jó tanulója és a hazának jó gyermeke lehessék.”

Egy másik kisleány lelkét nem annyira a jóság, mint inkább a szenvedés, a vallásos, finom és derűs lelkület szemlélése és bírása ihleti a szülők iránti elragadó megnyilatkozásra. Ez így ír a maga egyszerűen poétikus módján: „Az én szememnek az én szüleim nagyon szépek és nagyon szeretem őket, mert sokat szenvedtek értem, míg felneveltek. Templomba minden vasárnap elmennek. Szelidek, mosolygósak, jókedvűek, ha nincs semmi baj, nem durvák és nem gorombák mint valami lelketlen ember. Nálunk nincs szitkozódás és hajrángatás, hanem öröm és szeretet. Szüleink sokat áldoznak ránk és nálunk nem szokás a csúnya beszéd.”

ban a családi élet boldogságának alapját. Ezek birtokában vannak nagyon boldog gyermekek és szülők a szegényes házak falai között is és ezek hiányában sokan, nagyon sokan boldogtalanok a fényes palotákban is. A boldog gyermekek vallomásainak eme tanulságát megerősítik mindenben azok a gyermekek is, akik hajótöröttjei a férj és feleség lélek nélküli, vagy könnyelmű vállalkozásainak.

Az emberiség nehéz sóhajai hatásában a semmibe törpülnek azok mellett, amelyek a gyermeki szívekből szakadnak fel vádlón, némán és értetlenül. A felnőttek panasza is megindíthatja az embert, a gyermekeké azonban könnyekre fakaszt, mert az ártatlan galamb tehetetlen vergődéseként a mi bűneinket és mulasztásainkat juttatja eszünkbe. A szomorú tekintetek és bánatos arcok nem mindig testi betegségek tükröi; az iskolai tragédiák, a szellemi és erkölcsi fejlődés megakadása nem min-

Bambuszfonat — bombatámadások ellen

A kínaiak a házak tetején ötsoron bambuszfonatot készítettek s ezzel védekeznek a bombatámadások ellen

díg természetes lustaság vagy esztelen ellenszégülés eredménye. Oh, nem! A gyermek nem akar mindenáron rosszat sem magának, sem másnak. Ez ellenkeznék a természet törvényével. Ha mégis rosszat tesz, ha mégsem

teszi azt, ami neki és másoknak javára és öröme van, annak igen súlyos okai vannak. Az alant sorokban néhány ifjú vallomásaiban szeretném megmutatni, mit tükröznek a fénytelen szemek az édesapákról és az édesanyákról.

„Ugy nézek anyámra, mint a földi anyák királynőjére...”

Az egyik csoport szemében nemcsak a tisztelet, bizalom és gyermeki csodálat összefűréséből visszamaradó szomorúság rejlik, hanem keserű dac és néma fenyegetés az édesanya lelkét elszáritó durva férfi önzés és önkény ellen. Egy szellemi gátlásokkal teli mosolytalan tanítójelölt, aki érdekházasságból született, a következő sorokban esetelte a maga gyermeki lelke tragédiáját:

„Családi életünk állandó háborúságban telt el. Külső és belső küzdelmek verték fel a család nyugalmát és törték össze a családi tűzhely megihitt szentélyét. Amióta csak vissza tudok emlékezni, állandó volt a zsörtölődés szüleim között. Házasságuk nem eszményi házasság volt, hanem vagyoni. Atyám állandóan az örökséget követelte édesanyámtól, ki talán a legnemesebb, a legmegértőbb s a legszeretőbb anya a világon. A család-

ban nemcsak a zsörtölődés volt állandó, de sokszor, míg kisebbek voltunk, sajnos, verekedésre is ment a sor. En, bár még kicsi voltam, de amennyire tőlem telt, védtem édesanyámat, ki a gyengébb fél volt. Bizony nemegyszer történt, hogy mikor szüleim verekedtek és atyám bántalmazni kezdte édesanyámat, ami kezem ügyébe került, kefe, fa stb. azzal dobtam meg. Édesanyám, szegény, mindig reménykedik, hogy atyám megbékél és még fellobog a családi tűzhely. En tudom és látom, hogy itt csak Isten csodája segíthet, de azért biztatom anyám, hogy tűrjön és reméljen, majd jobbra fordul minden. Még embert nem látam, ki olyan megadással tudott volna tűrni, mint ő és ez őt a többi anyák fölé emeli. Ugy nézek rá, mint a földi anyák királynőjére és nem tudom elképzelni, mi lesz ha meghal. Pedig nem messze áll tőle, mert beteges, törékeny, finom alkotása a mennyi kéznek.”

„...Kérem a jó Istent, hogy apukám egy kicsit jobbérzésű legyen...”

Az állati szintre süllyedő édesapák élete a finom lelkű leánygyermek írójának szavaiból jól kiolvasható, hogy szeretné a magáról megféleldeztet édesapát eltakarni a világ szeme elől, hogy senki ne lássa megrészegülten az utcán fetrengeni és szeretné befogni a fülét, hogy ne hallja azt a sok rosszat, amit róla mondanak. Ez a 13 éves gazdasági iskolás leány a következőképpen beszéli el a maga nagy panaszát és bánatát:

„Édesapám minden vasárnap részegen jön haza. Ilyenkor anyukám már előre kiteszi a konyhába a kabátját, mert ha édesapám hazajön és ütni akarja, akkor kimegy a konyhába és felveszi a kabátját. Elmegy ágyomékhoz és ott van és anyuka megmondja nekik, hogy édesapám részeg. Angyom akkor eljön nálunk, megágyal és levetkezteti apukát. Mikor be van rúgva, mindig goromba hozzánk, még az ágyból is kikerget bennünket. Van három kis testvérem, ezért a templomban mindig arra kérem a jó Istent, hogy apukám egy kicsit jobb érzésű legyen, hogy mire a három kisebb testvérem felnő, legalább ők ne halljanak róla rosszat, ha már mink hallunk is.”

Vannak szülők, akiknek a képe felkiáltójel vagy kérdőjel a gyermekek szemében. Nem tisztelik, nem szeretik, nem is gyűlölik őket. Csak vágnak utánuk, vágyuk azonban néma, mint a sir, amely bezárult. Mikor egy elemi iskola II. osztályában arról fogalmaztattam,

hogy miért szeretik szüleiket, az egyik fiúcska még félóra múlva is csak nézett maga elé, de a címen kívül semmit sem írt. A tanítója kissé neheztelve szólt hozzá:

— Ejnye! Laci, még semmit sem írtál? Hogy lehet az, mikor az első szoktál lenni!

A kis fiú nem szólt semmit, csak egy végtelen bánattal a szemében nézett. A megszólítás után sem írt semmit. Hogy miért nem írt, azt mindjárt megértettem, amikor tanítója elbeszélte, hogy a fiú édesanyja elhagyta a családot és idegen tűzhelyhez költözött.

Ezekkel a feltűnőbb esetekkel nem zárul a képsorozat, amely a gyermekszemek tükrözésében rajzolódik elénk. Felsorolhatnók a rabszolgatartó férjek, az otthonukat rendben nem tartó anyák, a képmutató, kávéházban élő, kötekedő, kettősalkölesű apák torzvonásokkal és sötét bánattal festett rajzait. Ugy gondolom azonban, ennyi is elég ahhoz, hogy gondolkodóba essünk és hogy eszentül gyakrabban keressük gyermekünk szemét és abban önmagunkat. Ha egyszer lesz annyi bátorságunk, hogy előítélet nélkül bele merünk nézni a gyermekszembe, hogy megkeressük benne a magunk képét, bizonyára jobb és gazdagabb lesz további életünk, mert akár jutalmaz bennünket a gyermeki tekintet, akár büntet, meg kell éreznünk benne, hogy Isten ítél.

Lakberendezési és háztartási csodák a megnyitott budapesti Őszi Vásáron

Budapestről jelentik: Országos ünnepek keretében nyílt meg szeptember 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor a városligeti Iparcsarnokban az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár. A megnyitón résztvevő előkelőségek és szakértők mind azt hangoztatták főként, hogy ez a vásár minden ízében teljesen modern. Az újdonságok rengetegében nagy feltűnést keltett egy egyszerű mosófazék, amely minden gépi erős és minden vegyiszert nélkül tökéletesen mossa a ruhát. A rádiócsoporthoz valószínűleg szenzáció, mert éppen ezen a vásáron kerültek először a közönség elé az év összes új rádió-modelljei. Vannak különleges technikai csodák is: egy tízméteres torony felkiáltó jele alatt tiszta üvegből készült pénzszekrény. Üvege persze törhetetlen és betörésmentes, zára pedig egy beállítható számsorozat. Átlátszó és így látszik is benne a pénz. Aki a zárat fel tudja nyitni, az kiürítheti a

szekrény tartalmát, természetesen a maga javára. Mondani sem kell, hogy óriási a siker.

A főző- és befőző-versenyek valóságos lázban tartják a látogatókat és különösen nagy a sikerük a különböző országok nemzeti ételleinek. Az asztalterítési versenyen a legelőkelőbb éttermek úri családok, neves színésznők vesznek részt. Nagy szenzáció ebben a csoportban egy 24 személyes lakodalmi asztal — színarannyal terítve.

Az Őszi Vásár iránt egyre fokozódik az érdeklődés és a külföldről és óráról-órára újabb jegyigénylések érkeznek. A kedvezményes utazást és a díjmentes vízumot biztosító vásárigazolványokat egész Romániában árusítja az Európa utazási iroda és a Wagon Lits Társaság minden fiókja

Három község népe ünnepel egy százéves bánási asszonyt

Temesvár. Saját tud. Pfendt Jakab temesvári kereskedő családjában a napokban ritka, szép ünnep volt. A temesvári kereskedő Jugoszláviában élő nagynénje most érte meg századik születésnapját. Pfendt Katalin, aki annak idején Philipp Józseffel, majd ennek elhunytá után Krach Józseffel kötött házasságot és már harminc évvel ezelőtt jutott másodikori özvegy-ségre, a bánási Charleville — Károlyliget — községben született 1838 augusztusában. Most is szülőfalujában él, egyik unokahugánál. Hat gyermeke volt, akik közül már csak egy van életben. A százéves bánási asszony kitűnő egészségnek örvend. Charleville, Soltur és Szenthubert testvéreközége népe most hennőséges ünneplésben részesítette századik születésnapja alkalmával a matrónát. Születésnapja előestéjén a dalárdák szerenáddal tisztelték meg, majd a rákövetkező vasárnapon az ünnepeket virágos kocsin kísérték Szenthubertre, a templomba. A százéves asszony résztvevett a nagymisén, amely közben Ádám Antal plébános megható beszédet mondott. A százéves asszony a szentgyónáshoz is járult és a nagymise keretében megáldozott. Mise után a három testvéreközége népe hatalmas tömegekben sereglett a jubilans elé, aki a templom előtt fogadta a szívélyes üdvözléseket.

A gyulafehérvári római katolikus egyházmegyei tanács újonnan választott képviselői Udvarhely vármegyében

Székeljudvarhely. Saját tud. A gyulafehérvári róm. kat. egyházmegyei tanács képviselőinek hat éves megbízatása lejárt, ezért is az egyházi főhatóság egyházmegyeszerte elrendelte az új választásokat. A választásokat Udvarhely vármegyében most tartották meg s annak eredménye a következő:

Székeljudvarhely város róm. kat. egyházközsege, amely lélekszámánál fogva egy képviselő választására jogosult, Wenerssek József dr. ügyvéd egyháztanácsost, a zárdai elemi iskola gondnokát, a Róm. Kat. Népszövetség alelnökét választotta meg. Az előző ciklusban is rövid ideig képviselő volt.

Az espereskerület azon községei, melyeknek lélekszáma nem éri el a három ezret, együttesen, kiküldöttjeik útján, két képviselőt választottak. Ezek: Hinléder Fels. Ákos dr. és Paál dr. ügyvédek. Az előbbi a Róm. Kat. Népszövetség alelnöke, az utóbbi egyháztanácsos és temetőbizottsági elnök. Hinléder az előző ciklusban is képviselő volt s mint az adminisztrációs bizottság tagja fejtett ki buzgó tevékenységet. Paál Gyula dr. most lett először az egyházmegyei tanács képviselője.

Zetelaka az espereskerületnek ötezer lelket meghaladó községe, Biró Lajos ny. főgimn. igazgató és Nagy Lajos dr. ügyvédet, a község szülöttjeit kiállította ki képviselőinek. Az előbbi a Kat. Népszövetség udvarhelyi és kerületi elnöke, az utóbbi az udvarhelyi egyháztanács munkás tagja, ügyésze, az egyházi dalkör elnöke és rk. főgimnázium gondnoka. Biró Lajos hosszú időn át választott, később pedig hivatalbeli tagja volt a státuszgyűlésnek illetőleg az egyházmegyei tanácsnak, melynek kebelében éveken át a tanügyi bizottság elnöki tisztét töltötte be. Nagy Lajos dr. szintén már több idő óta egyházmegyei képviselő.

Koronád község új képviselője Filó Ferenc dr. ügyvéd lett, aki mint egyháztanácsos és a Róm. Kat. Népszövetség alelnöke eddig is példaadó tevékenységet fejtett ki az egyházmegyei életben. Most első ízben lett az egyházmegyei tanács képviselője.

Lövete község, Márton András dr. ügyvédet küldötte az egyházmegyei tanácsba. Az előző ciklusban is ő képviselte szülőfaluját.

Udvarhely vármegyének tehát hét választott képviselője van az egyházmegyei tanácsban.

Püspöktúrdóba érvényes kedvezményes kád- és tüskörfürdőjegyek kiadó hivatalunkbankaphatók.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Heltől: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Nagyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugatira, északnyugatra forduló és megélénkülő szél, sok helyen eső, esetleg zivatar, inkább csak keleten. A hőmérséklet tovább csökken.

AZ UDVARI MARSALLI HIVATALTÓL.
Bucurestiből jelentik: A királyi udvar marsalli hivatala közli, hogy **Ójelsége II. Károly király augusztus 27-étől kezdve Sinaion tartózkodik.**

Iorga professzort választották meg a zürichi történelmi kongresszus alelnökévé. Zürichből jelentik: A zürichi nemzetközi történelmi kongresszuson ötven állam képviselői vesznek részt. Romániát Iorga professor, Opprescu és Rosetti ábrornokok, Lupas, Mironescu, Pannaitescu és I. Nistor. Cerba professorok képviselik. Az értekezlet alelnökévé Iorga professzort választották. Iorga szerdán „A történelem állandó tényezői” címmel tartott előadást előkelő közönség előtt. Az elnök az előadás után méltatta Iorga professzort, mint nagy történelem- és államférfit, aki maga is alkotója a történelemnek. Ezután egy német professor fejtegette ki a német szempontból felfogott fajelméletet.

MEGÉRKEZTEK A BANEASAI REPÜLŐTERRE A KISANTANT-REPÜLŐK.
Bucuresti. Saját tud. A kisantant repülő, akik tudvalevően a Prága—Bucuresti—Belgrad közötti körrepülésen vesznek részt, megérkeztek a baneasai repülőterre. A harmincöt repülő érkezését ezrekre menő tömeg várta. A repülők közül egyébként Cretu román pilóta Lengyelországban a cosnovi repülőterén kényszerleszállást végzett. A kiváló repülő gépe összetört, a pilóta azonban sértetlen maradt. A baneasai repülőteréről a körrepülés résztvevői csütörtökön reggel negyedhét órakor indultak tovább Belgrad felé.

KIVÉGEZTEK SZOVJET-ORSZÁGBAN NÉGY FLOTTAPARANCSNOKOT.
Berlinből jelentik: Londonon keresztül érkezett moszkvai hír szerint Orlov tengernagyot, a szovjetflotta főparancsnokát kivégezték. Orlov volt az, aki az angol király koronázásán Szovjet-Országot képviselte. Kivégezték a keleti tengeri flotta, az Arusz-flotta és a fekete-tengeri haderő parancsnokait is. A tengerészeti népbiztonság beismerte a kivégzéseket. Az indokolás szerint a flotta fejlesztésére szánt összegeket az illető parancsnokok tengeraltjtárak és kis csatahajók építésére, tehát védelmi flotta építésére akarták felhasználni, a szovjet pedig ezeken az összegeken hatalmas páncélosokat, vagyis támadó flottát kívánt építeni. A flotta-parancsnokoknak az volt a bűnük, ezért végezték ki őket.

A ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER GENFEN.
Bucuresti. Saját tud. Petrescu Comnen külügyminiszter Sinaiból Genfbe utazott, ahol a Népszövetség most kezdődő ülésén vesz részt.

P. Endrődy László S. J.

P. Petit hajója

c. könyvnek első részében P. Petit S. J. csupa érdekes epizódokból szőtt életrajzát adja, a másik részében pedig egy teljes és részletes lelkigyakorlatot közöl, amelyet P. Petit tartott E lelkigyakorlat páratlanul ötletes és eredeti feldolgozása. Egyszerű közvetlenségén az ars Szent lélekmelegítő varázsa érződik — a bensőséges kegyelmi élet kiáradása.

Ára 90 lei és portó.

MIHÁLY NAGYVAJDA HAZAÉRKEZETT OLASZORSZÁGBÓL.
Bucuresti. Saját tud. Mihály nagyvajda tegnap este érkezett vissza Olaszországból Bucurestibe. A trónörökös kocsiját a nemzetközi expressz kocsihoz csatolták, ahol kíséretével egyetemben együtt érkezett a többi utasokkal. A fővárosba érkezése után Mihály nagyvajda rövidesen folytatta útját Sinaiba, ahol a Pelisor kastélyban időzik majd, ahol jelenleg II. Károly király Ójelsége is tartózkodik.

BALBO VESZI AT A BERLINI OLASZ NAGYKÖVETSÉG VEZETÉSÉT.
Rómából jelentik: Az olasz fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy Balbo meghatározott időre átveszi a berlini olasz nagykövetség vezetését. Attolico jelenlegi olasz nagykövét visszalép és helyét Balbo foglalja el néhány hónapra, de megtartja libiai kormányzó tisztségét is. A hírrel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy Balbo legutóbb különös megbízatással Berlinben járt.

A KORMÁNY TAGJAI VISSZATÉRTEK A FŐVÁROSBÁ.
Bucuresti. Saját tud. A kormány tagjai, akik tudvalevően a chisinei ünnepeken vettek részt visszakereszték a fővárosba. A Chisinei—Bucuresti közötti utat a miniszterek vonaton tették meg, kivéve Eugen Titeanu sajtó és propagandaügyi alminisztert, aki repülőgépen érkezett.

A VILLÁM AGYONÜTÖTT EGY GAZDÁLKODÓT Szatmár.
Nagynyíres határában a tegnap délutáni vihar halálos szerencsétlenséget okozott. Barta János gazdálkodó az őszi szántást végezte, amikor meglepte a vihar. A szakadó eső előtt egy fa alá menekült, amelybe egy villám belesapott és Bartát halálra sújtotta. Hozzá tartozói csak a szénneégett holttestét találták meg.

A dunai statutum megváltoztatása

Bucurestiből jelentik: 1938 augusztus 18-ika, a román diplomácia újabb sikerét jelenti. A sinajai egyezmény folytán megkezdés jött létre Anglia, Franciaország és Románia között, megszűnt az Európai Duna-bizottság, új rendezés kezdődött a Duna torkolatánál.

Az Európai Dunabizottságot 1856-ban a párizsi béke után létesítették. Az Európai Dunabizottság, a nagy folyam hajózási akadályainak eltávolítását tűzte ki célul. A munkálatok elvégzésére két éves időtartamot jelöltek meg, amelynek letelte után a bizottságnak fel kellett volna oszlania. A párizsi béke készítői ugyanis nem egy állandó technikai és közigazgatási bizottságot akartak létesíteni.

Már 1938-at írunk, időközben a Duna-deltáját rendezték, csatornákat építettek a szulina ámban, gátakat emeltek, kikötőket a folyam medrére, de az Európai Duna-bizottság mégsem tudta teljesíteni azt a hivatást, amelyet elvállalt. Ugyanis a legkisebb ágat csatornázták, azt az ágat, amely leginkább ki van téve zátonyképződéseknek. A gátépítő és a kotró munkálatok nem tudták a homok zátonyképződéseket megakadályozni, amelyek pedig betömméssel fenyegetik a Duna-torkolatát.

Az Európai Duna-bizottság magas illetékeket szedett a kereskedelmi hajóktól és hatáskörébe tartozott a dunai hajózás Sulinatól egészen Brailáig. A magas illetékek következtében, lényegesen megrögzül a dunai hajózás, anélkül, hogy biztosították volna Románia gazdasági érdekeit.

Az Európai Duna-bizottság még a vitorláshajók korszakából maradt fenn, nem tartott lépést a modern kor követelményeivel, akkor, amikor a Duna folyamán már nagy tonna tartalmú tengeri hajók közlekednek. A bizottság működésének meg volt az egyszerű magyarázata, akkor, mikor Dobrudzsában törökök voltak az urak. Ma már az egész Duna-deltát Románia birtokolja. Tehát ugy politikai, mint technikai és gazdasági szempontból szükségtelenné vált az európai Duna bizottság működése.

A sinajai értekezleten a nagyhatalmak elismerték Romániának azt a jogát, hogy érdekeivel összeegyeztetve, megváltoztassa a dunai statutumot. 1938 augusztus 18-ika után megszűnt az Európai Dunabizottság hatásköre és ez a hatáskör a román államra szállott, beleértve a Duna-folyami hajózást, a Chilia sulina és St. Gheorghie árákat, a Sulina névpart feletti ellenőrzés jogát, az Európai Dunabizottság ingó és ingatlan vagyonát a hajókat, a felszereléseket és a világitó tornyokat. Ami a technikai munkálatokat illeti, ezután a román állam végzi azokat.

Ha nem akarja pénzét

potvár: kidobni

vásároljon az ujonnan megnyílt

PÁLL CIPŐÜZLETBEN,

ahol a legfrissebb, legdivatósabb, legjobb áruval a lepszolidabb árak mellett lesz kiszolgálva.

Strada Dr Aurel Lazar No. 1.
(Park-szálloda épület)

Zürichi zárlat. Párizs 11.94 fél, London 21.30, Newyork 438.37, Brüsszel 73.92 fél, Miláno 23.07 fél, Amszterdam 238.67 fél, Berlin 175.70, Prága 15.10, Varsó 82.30, Belgrad 10, Bucuresti 325.

A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM VETESJELENTÉSE.
Bucuresti. Saját tudósítónktól. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a búza, zab és árpa eséplése befejezést nyert. A eséplés után pontosan megállapítható terméseredmények kedvezők, a búzát illetően. A tavaszi árpatermes az átlagon alul maradt és gyenge volt a zabtermés is. A kukoricatermes kilátások gyengék, mert a szárazság igen nagy károkat okozott. Előreláthatólag silány lesz a babtermés is. A szőlő a szárazság miatt átlagban aprószemű maradt.

A szatmári borbély- és fodrászalkalmazottak a vasárnapi nyitvatartás ellen.
Szatmár. Saját tudósítónktól. A munkaügyi minisztérium ismeretes rendeletét, amely a borbély- és fodrászmunkahelyek vasárnap nyitvatartását lehetővé tette, Szatmáron egy ideig nem hajthaták végre, mivel a munkaadók és alkalmazottak között évek óta szerződés volt érvényben, amely a munkaidőt is meghatározta. A mesterek most a szerződést felmondták és a vasárnapi nyitvatartás mellett döntöttek. A borbély- és fodrászalkalmazottak a munkaadók magatartását lehetővé tették. Tegnap este megtartott gyűlésükön az alkalmazottak elhatározták, hogy a vasárnapi nyitvatartás ellen harcolni fognak s ebben az ügyben emlékirattal fordulnak Miron Cristea pártárka-miniszterelnökhez és Ralea munkaügyi miniszterhez. Az emlékiratban hivatkoznak arra, hogy a borbélymunkások egy héten csak egyszer: vasárnap nyílik alkalma, hogy istentiszteletet hallgasson, de most azt a lehetőséget is elvették tőlük. A szerződés felbontása tárgyában a munkaügyi felügyelőségen tárgyalásra hívják meg a mestereket. A tárgyalások lebonyolítására egy négytagú bizottságot küldtek ki. Ezután új tisztikart választottak.

A NAGYBÁNYAI REFORMÁTUS EGYZHÁZKERÜLET SERELMEIT AZ URALKODÓ ELÉ TERJESZTI.
Saját tud. A nagybányai református egyházkerület közgyűlése véget ért. Gulya Géza lelkes indítványára elhatározták, hogy a beszűntetett belmissziós alakulatok ügyét emlékiratba foglalják és azt a püspökségen keresztül az Uralkodó elé terjesztik. A közgyűlést dr **Böszörményi** Emil egyházkerületi főgondnok zárta be.

Román—cseh katonai sportünnepély lesz Szatmáron.
Saját tud. Az itteni 87. gyalogezred szeptember 4, 5, 6, 7 és 8-án nagyszabásúnak ígérkező katonai sportünnepélyt rendez, amelyre a csehszlovákiai 45. gyalogezredet is meghívták. Csehszlovákiából vasárnap egy csapat tiszt és al-tiszt érkezik Szatmárra, hogy a sportküzdelmekben részt vegyenek. A cseh vendégeket a határon és a szatmári vasúti állomáson ünnepélyesen fogadják. A verseny püsztol- és fegyver-céllövészetből, lovassportjátékokból és szabadyakorlatokból áll.

HÁBOROG A VEZUV.
Rómából jelentik: A Vezuv már napok óta rendkívül háborog. Éjszakánként a krátertűz az egész környéket piros fényvel árasztja el, a kráterek pedig egyre öntik a láva-tömegeket. A láva huszméteres óránkénti sebességgel terjed. A megfigyelő állomások jelentése szerint a helyzet mindezek mellett sem veszélyes. A rendkívüli eseménynek sok külföldi nézője akadt.

Temetés.
Vasváry József építőiparos 52 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken délután 8 órakor lesz a Havassy kápolnából. (Erdélyi „Concordia”)

KÖZGAZDASÁG

A gabona világpiaci ára fontos gazdasági intézkedéseket tett szükségessé

Csak a primaminőségű buza árát korlátozzák. — Részleges szabad importot léptettek életbe. — Fontos lépés a szabad devizakereskedelem felé

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága fontos külkereskedelmi rendelkezéseket tett, amelyek lépést jelentenek a szabad devizaforgalom felé. Röviden az intézkedések lényegét ezekben foglaljuk össze:

1. Felemelték a gabonaértékesítési prémiumot.
2. A kivitelből származó devizák 30 százalékát az exportőrök a szabad forgalomban adhatják el.
3. Külföldi fizetések teljesíthetők — a rendelet által megállapított mértékben — a Nemzeti Bank előzetes engedélye nélkül.
4. „Kisegítő behozatal” kvótán kívül is eszélyezhető.
5. A 80—81 kgr-os 2 százalékos tisztaságú buzára vonatkozik csak a 400 leles métermázsánkénti minimális ár.
6. A külföldi államokkal kötött fizetési egyezmények módosítás alá kerülnek.

HARMINC SZÁZALÉK DEVIZA SZABADFORGALOMBAN

A gazdasági bizottság elsősorban azokat a nehézségeket vette figyelembe, amelyek a gabona világpiaci árának csökkenése folytán állottak elő. Ezért úgy rendelkezett, hogy bizonyos árucikkek kivételével származó deviza 30 százaléka a devizakereskedésre felhatalmazott bankok után szabadon legyen eladható, de csak azokban az országokban, amelyekben devizakorlátozó intézkedések nincsenek. A bankok nem tartoznak a Nemzeti Bank előzetes jóváhagyását kikérni, csupán hat hónapon belül az eladásokról jelentést tenni.

Ez a szabad deviza árubehozatalra is felhasználható, tekintet nélkül arra, hogy az importőrnek behozatali kvótája van-e vagy sem, de csak devizakorlátozás nélküli államoktól. Ezen rendelkezések csak azokkal az államokkal szemben érvényesek, amelyekkel fizetési egyezmény nincsen. Az ezen kategóriába eső exportárúk a következők: buza, tengeri, árpa, rozs, köles, cirok, bab, borsó, lencse, haricska, sórimaláta, dara, árpakása, köles és hüvelytől megtisztított minden gabona (liszt) minden minőségben, kenyér, kétszersült, tésztaemlé, amelyek tisztán lisztből készülnek, tejből készült élelmiszerek, gyermektáplisztek, makaróni és más tészta készítmény, biscuit, mézeskalács és cukrászsütemények liszt felhasználásával. Növényi magvak: dohány, lucerna, lóhere, takarmány, répa, zöldség, virág és erdei magvak, továbbá len, kender, tök, napraforgó, repec, tavaszi és vadrepcé, mustár, mák, ricinus, gyapjú és árnizmagvak, valamint az összes olajtartalmú magvak.

NAGY LENDÜLET VÁRHATÓ A GABONA-KIVITELBEN

A fenti rendelkezéssel párhuzamosan a rendelet kimondja, hogy az eddigi 400 leles métermázsánkénti minimális ár csak 80—81 kg-os faj-súlyu 2 százalékos tisztaságú buzára vonatkozik. Tekintve, hogy a belföldi érdeklődés beéri a 76—77 kg-os minőséggel, így a belföldi vonatkozásban a buza ugyiszólván minimális ár nélkül maradt.

Az utóbbi hetekben a kényesebb külföldi államok is beérték a 80—81 kg-nál silányabb minőséggel és így a minimális ár korlátozása kihátással lesz a gabonakivitelre. De még ennél is nagyobb betolyással lesz, a kiviteli prémiumnak 2000 lejre való emelése.

Szeptember 5-től vagononként 10.000 lei helyett 12.000 lei lesz a gabonakiviteli jutalom

Az intézkedések lehetővé teszik, hogy rövidesen 108 ezer vagon buza hagyja el az országot még pedig 68 ezer vagonra nézve Belgiummal már új fizetési meg egyezés történt, míg 40 ezer vagon buza megy Angliába a Cecopava készletből. Ez utóbbira vonatkozólag még nem perfekt a megállapodás, de az több, mint valószínű, hogy létrejön és így a Szövetkezeti Központ állományának nagyrészen tud és egyben új pénzhez fog jutni az intervenció vásárlásokra.

A BUZA ÁRA KÜLFÖLDÖN 15.30 SZÁZALÉKKAL ESETT

Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter a gazdasági bizottság előtt összefoglalta azokat az indokokat, amelyek a rendelkezést indokoltá tették. A gabona minimálizálása és a kiviteli jutalék megállapítása július 8-án történt. Összegezzük a főbb gabonapiacokon fennállott árajávitást a maival és 15.30 százalékos árszökkenést tapasztaltunk.

	július 10.	aug. 23.	különb. százalékban
Rotterdam	44.790	33.930	24.2
Liverpool	47.950	33.370	18.1
Ph. Chicago	37.920	32.250	15
Winnipeg	49.060	34.540	26.9
	1937	1938	árcsökkenés indexe
Rotterdam	58.250	33.930	58.2
Liverpool	64.830	39.370	60.7
Chicago	56.680	32.250	56.8
Winnipeg	60.820	34.030	55.9

A JÓMINŐSÉGŰ BUZA EXPORTLEHETŐSÉGE

Igy tehát a kormány által megállapított 40.000 leles vagononkénti ár sokkal magasabb, mint a világpiaci ár. A múlt évben az árak 450 lej körül hullámoztak, amivel szemben a buza belföldi ára 250—270 lehet. Tekintve azonban, hogy az idej buza 50 százalékkal több mennyiséget jelent, sőt a minőség is jobb, a gazdák ab-

ban a helyzetben lesznek, hogy még mindig rentabilisabb az idej termék, mint a tavalyi.

A kormány intézkedése igen helyen jutalmazza a jóminőségű árut, amelyet védelembe vesz és árát továbbra is minimalizálja. De a 400 leles ár még mindig magasabb, mint a világpiaci ár,

tehát a kormánynak devzakönnyítéshez kellett folyamodni, hogy minimalizált áru kiviteli lehetőségét is biztosítsa, továbbá a gabonaprémiumot emelni kellett. Ugyancsak a jobbminőségű buza exportját kívánja elősegíteni az egyes államokkal kötendő fizetési egyezmény.

A devizaforgalomnak a gabonaeladásával kapcsolatos részének felszabadtását előkészítették. Az elmúlt napokban a nemzetgazdasági miniszterium Angliával és Belgiummal kötött fizetési egyezményt, amely már tekintettel volt a most létesített rezsimre. A két fizetési egyezmény feltételei eltérőek. És pedig: az angolokkal kötött egyezmény szerint a szállított gabonáért járó összeg husz százaléka, Angliában vásárolt áruk vételére fordítható akként, hogy az exportdevizat nem kell beszolgáltatni. A vételár további 40 százaléka ugyanígy használható fel, azonban csak angol gyártmányú áruk vételére és így az Angliának eladott gabona árának csak 40 százaléka kerül a clearing forgalomba.

Tehát a jelenlegi deviza rendelkezéseknél is kedvező speciális helyzetet teremt magának az, aki Angliába adja el a gabonát.

Hasonló a belga fizetési egyezmény is, amelynek fontosságát emeli, hogy annak alapján már 28 ezer vagon buza eladásra került. Ez az egyezmény betartja a mostani rendeletbe foglalt 70.30 arányszámot és így a 30 százaléka szabaddeviza felén bármily fizetés eszközölhető Belgiumban, míg a másik fele csak belga eredetű áru vételére használható fel. Angliával a most említett egyezmény értelmében 40 ezer vagonos ügylet fog létrejönni.

Folyamatban van a franciákkal kötendő fizetési egyezmény, amely teljesen megfelelő lesz azaz, amelyet Belgiummal kötöttek.

AZ ÚJ RENDSZER KIHATÁSA

A minimális áraknak a legfinomabb minőségű buzára való szorítása a belföldi forgalomba lényeges változást fog előidézni, mert ezzel az idej gabonamennyiség javarésze felszabadul a minimális árak alól. A helyzet parancsoló szükségessége már hetek óta láttatta, hogy a minimális árak a való helyettesz kell sümúlnia, mert nagyjában csak Szövetkezeti Központ vásárol, de a malmok a világpiaci árak ismeretében tartózkodtak a vásárlástól. Az új helyzet, a gazdákra nézve, előnyt jelent, mert felszabadulnak az eddigi kötöttségtől és nincsenek kitéve annak, hogy az eladástól való tartózkodás folyamán veszteséget szenvedjenek. Viszont a rendelet kiadásával egyidejűleg, a kormány gondoskodott arról, hogy az exportmennyiség fele máris elhelyeztessék és így a gazdákra nézve biztosított helyzet, hogy tulajdonoson áron nem kényeztetilnek még a 80 kilogrammon aluli fajsúlyu búzától sem megválni.

Végül a rendelet feltétlen enyhülést jelent a devizaforgalomban, mert az import egy része szabadvalutával honyolható le. A rendelet volta-képpen realizálását jelenti annak az angol tervnek, amely Románának a nyugati államokhoz való gazdasági kapcsolatát tüzte ki elől. Románia ezennel nem kényszerül számára alkalmatlan árucikkek kompenzációjával lehonnyolítani a mezőgazdasági cikkeket elhelyező kampányt és a világpiaci áron eladott termékekért erős valutákban kap ellenértéket.

Arcóhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás	Egyszoba
4 szobás, földszintes, modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bulev. Regele Ferdinand 41.	alkoven konyha s mellékhelyiségekkel álló udvari lakás azonnal kiadó. Nicolae Zsiga (Lukács György) u. 7.
2 szobás úrdőszobás magánház azonnal kiadó. Nagyvárad, Dr Nicolae Zsiga 20. Érdeklődni Lahovary-utca 31. szám.	Különbejáratu szépen burorozott szoba kiadó. Nagyvárad, Str. Lahovary 41.
Egyszoba, konyhából álló magánház november 1-re kiadó. Nagyvárad. Bővebet a kiadóhivatalban.	Négyszobás modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Bratianu (volt Szaniszló-u) 27.
2 szobás modern magánház eladó. Nagyvárad, Strada Bălescu (v. Rét-utca) 23.	2 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Regele Ferdinand 49. illetve Str. Parinjele Danila 7.

Kiadó
1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Kiadó
azonnal egy utcai és egy udvari különbejáratu burorozott szoba, fűrdőszoba használat-al. Nagyvárad, Strada Averescu 37.

Különféle

Zongora
elsőrangú, hécsi gyártmány, jutányos áron eladó. Nagyvárad, Str. Vladimirescu (Magyar-utca 27. szám).

Méh sonkolyt
veezek. Zalányi Iuliu lumiar, — Nagyvárad Alexandri (Teleki) u. 52

Szép
kertes villában állandó nyugodt otthont talál, teljes ellátással magános nyugdíjas urismer. Közlebbi megtudnato a kiadóhivatalban

Zongorák,
pianinók, modern ebéd-lő, olcsón kapható Sternbergnél, Nagyvárad, Bui. Regele Ferdinand 13.

Alkalmazás

Megbízható
urind házvezetőst vagy jeteegondozást vállal. Cime: Oláh Mária, Abud.

Tehenész
vincellér azonnal állást nyer Horváth Árpád, Nagyvárad, Calea Ruinelor 1. szőlőjében.

Mindenes bejárónő
kis családnhoz azonnali belépésre felvétetik. — Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 19.

Házvezetőnőnek
ajánlkozik középkoru urinó. Vidékre is elmegy. Sipoș Ella, Kolozsvár, Str. General Poetas 28.

Molnár segédet
keresek azonnali belépésre. Szikszaj István Moara Comunală Jimbor, jud. Odorheiu.

LEGUJABB

„A helyzetet most már nyugodtan lehet megítélni mert a döntés Hitler kezében van”

A Daily Express cikke a csehszlovákiai helyzetről

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy jelentőséget tulajdonít annak a körülménynek, hogy Henderson berlini angol nagykövét közvetlenül Berlinbe érkezése után a külügyminisztériumban felkereste Weizsäcker külügyi államtitkárt és tájékoztatta őt az angol kormány magatartásáról. A Daily Express hosszabb cikkben taglalja a nemzetközi helyzetet és úgy látja, hogy a feszültség enyhült. A helyzetet most már nyugodtabban lehet megítélni. — írja a Beaverbrook, — mert a döntés Hit-

ler kezében van, akinek politikai okossága és éleslátása, valamint több ízben hangoztatott bekezdése elég bizonyítékot nyújt a helyzet nyugodt megítélésére érdekében.

Prágából jelentik: Az angol követ rövidesen Berlinbe utazik, hogy tanácskozzék Henderson berlini angol nagykövettel és pontos tájékoztatással szolgáljon a cseh helyzetről.

Prágából jelentik: Itteni értesülés szerint a cseh kormány a csütörtöki nap folyamán teszi közzé az új nemzetiségi javaslatot.

„A feszültség enyhült, de a viharzónán még nem haladtak túl”

Párizsból jelentik: Az Oeuvre csütörtökre virradó éjszaka bizakodó hangú táviratot kapott Prágából, mely szerint Kundt szudéta-német képviselő állítólag hajlandó elfogadni az angol közvetítő terv egyrészét. A Jour lehetségesnek tartja, hogy a megegyezés végül is federalis alapon jön létre, mert bizonyos prágai körökben a federalis szót emlegetik. A Martin prágai távirata szerint a cseh kormány a szudéta-németekkel egyetértésben a megegyezés első részét a következő négy pont alapján hajtaná végre: 1. Prága a szudéta-német vidékekről visszavonja a cseh biztonsági szolgálat tagjait. 2. Biztosítja a nyelvhasználat egyenlőségét. 3. Közigazgatási önkormányzat létesül kulturális téren. 4. Prága hitelt nyújt a szudéta-német vidékek gazdasági újjászervezésére. A francia sajtó hangoztatja, hogy a feszültség enyhült, de a viharzónán még nem haladtak túl.

MILYEN ENGEDMÉNYEKET AJANL FEL A CSEH KORMÁNY A SZUDÉTA-NÉMETEKNEK.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph prágai jelentése szerint Benes elnök közölte Kundt és Sebekovszky szudéta-német vezetők-

kel, hogy a szudéta-németek a többi között a következő engedményeket kapják meg azonnal:

1. Aránylagos képviselő az ország közigazgatásában.
2. Németek kinevezése közhivatalokban,

Fegyveres incidens a cseh-német határon

Szerdán reggel 7 órakor cseh határőrök lesből rálöttek a német vámjáróra Oelsenből. Gerlach német járőr szerencsére nem sebesült meg, mert azonnal fedezéket talált, de a golyó közvetlenül mellette süvített el. A határsértést állítólag két egyenruhás cseh határőr követte el.

Berlinből jelentik: A német sajtó nagy megütközéssel ír az Oelsen közelében a cseh-német határon történt incidensről. A „Völkischer Beobachter” szerint ez a legújabb tulkapás a cseh sajtó gyűlölettel átitatott uszító hadjáratára vezethető vissza. Gyűlöletükben odáig mennek, hogy rá mernek lőni egy német birodalmi területen álló német határőrre. Az eset az egész világ előtt vádolja a cseheket. A „Berliner Börsenzeitung” különösen figyelemre méltónak ítéli meg azt a körülményt, hogy a legtöbb erőszakosság elkövetésében közvetlen vagy közvetlenül részt vesznek az állam hivatalos szervei, a tisztek, katonák és rendőrök is. A „Berliner Tageblatt” szerint ezekben a válságos napokban minden attól

amíg az arányszámot el nem érik.

3. Rendelkezés az állami jövedelmek aránylagos részével, kivéve a központilag kezelendő ügyeket, mint a hadsereg költségvetése.

4. Teljesen egyenlőség a nyelv hivatalos használata tekintetében.

5. Messzemenő engedmények a rendőrségi kinevezéseknél és beosztásoknál.

6. Kulturális önkormányzat Csehszlovákia minden részében.

ÉLÉNK ESZMECSERE PRAGA ÉS BUCURESTI KÖZÖTT.

Prágából jelentik: Az utóbbi napokban igen élénk eszmecsere folyik Prága és Bucaresti között. Hodza többször egymásután fogadta Cristescu prágai román követet, majd Veverka bucuresti cseh követet. Politikai körökben úgy tudják, hogy a megbeszélésen arról volt szó, támogatja-e Románia Csehszlovákiát megtámadtatása esetén. Varsói jelentés szerint Beck külügyminisztert az utóbbi napokban valószínűleg ostrom alá vették a diplomaták. Egymásután kereste fel az angol és francia nagykövet, sőt Szovjet-Oroszország varsói nagykövete is. Londoni hírek szerint arról volt szó, hogy a nyugati nagyhatalmak minden áron olyan kijelentést szeretnének Lengyelországtól kapni, hogy teljes semlegességet fog tanúsítani.

„A MEGKEZDETT JÁTSZMÁT VÉGIG KELL JÁTSZANI”

Prágából jelentik: A Lidove Noviny így írja le, milyen felkészültségre van szüksége Csehszlovákia lakosságának a mai időkben:

— A cseh polgároknak egyelőre a vadnyugati telepek szokásait kell felvenniük. Fegyverrel a vállon kell szántaniuk és revolvert kell a tányér mellé tenni, ha ebédnek. Ha esetleg holnap a határra kell menni, ez ne sodorja ki nyugalmából a cseh polgárt. A körülmények arra kényszerítenek, hogy állandó katonai készültségben éljünk. A megkezdett játszmát végig kell játszanunk akkor is, ha felerészben a háború szerkezetének kerekéi között maradunk.

függ, hogy a kormány tudja-e és milyen mértékben érvényesíteni tekintélyét.

„AZ EMBERISÉG NAGY TÖBBSÉGE BÉKÉT KIVÁN”

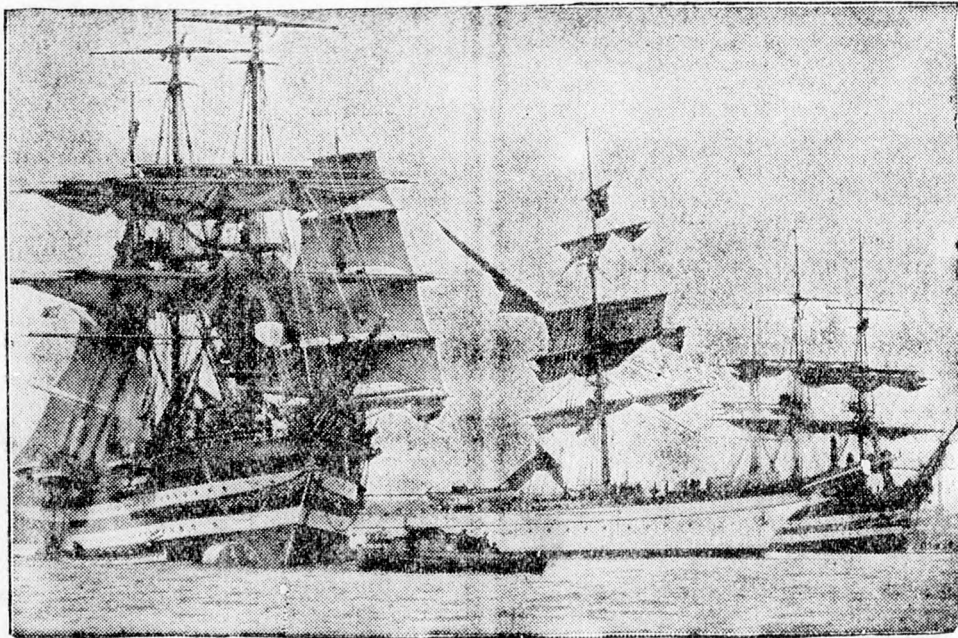
Londonból jelentik: Attlee őrnagy, az angol munkáspárti ellenzék vezére, a „Daily Herald”-ban helyesli Simon kincstári kancellár minapi beszédét és hangoztatja, hogy közeleg az idő, amikor a világ minden békeszerető tényezője közös védelmi és békeblokkban tömörül. Délkelet-Európában Bulgária megegyezése a Balkán csoporttal és Magyarország megegyezése a kizsákmánnyal az együttműködés rendkívül öröndetes jele. A háború korántsem elkerülhetetlen. Az emberiség nagy többsége békét kíván és csak építő jellegű békepolitikára van szüksége.

Hadianyagot kér a spanyol köztársasági kormány

Londonból jelentik: A spanyol köztársasági kormány — a Daily Telegraph szerint — diplomáciai lépést tett Londonban, Párizsban és több más európai fővárosban. Ebben azt indítványozta, hogy a köztársasági Spanyolországba irányuló hadianyag szállítás számára nyissák meg a francia határt.

A birodalmi gyűlést is összehívják a nürnbergi pártgyűlés idején

Berlinből jelentik: Megbízható értesülések szerint a nürnbergi birodalmi pártgyűlés tartama alatt a német birodalmi gyűlést is összehívják, hogy meghallgassa Hitler fontos külpolitikai nyilatkozatát. Beavatottak úgy tudják, hogy Hitler a közép-európai válság tekintetében le fogja szögezni Németország álláspontját, amiről a vezér és kancellár május 21-ike óta nem nyilatkozott. Politikai körökben már hosszabb idő óta forgalomban van a birodalmi gyűlés összehívásáról szóló hír és mértékadó helyen figyelemre méltónak mondják, hogy 1935-ben történt utóljára, hogy a pártgyűléssel együtt a birodalmi gyűlés is összeült, amikor tető alá juttatta a nürnbergi törvényeket.

Olasz iskolahajók a kieli kikötőben